

Sjömakt i Indopacifiska regionen – kampen om den framtida världsordningen

Efter årsmötet den 17 mars höll förste forskaren Per Olsson, FOI, ett seminarium med titeln ”Sjömakt i Indopacifiska regionen – kampen om den framtida världsordningen”. Per beskrev Kinas, Indiens, Rysslands och Japans marina ambitioner, kapaciteter och agerande i den Indopacifiska regionen. Regionen, som innefattar Indiska oceanen och västra Stilla havet, har blivit alltmer central för marinstrategisk och global säkerhetspolitik.

Kina har kraftigt moderniserat sin flotta, där mer än 80 procent av nuvarande plattformar har byggts efter år 2000. Som exempel kan nämnas två hangarfartyg, nya stealth-designade jagare, fregatter och korvetter samt ubåtar med tystgående stirlingmotorer. Kina strävar efter att bli en marin stormakt med förmåga att dominera i sitt maritima närområde i västra Stilla havet samt att projicera makt på längre avstånd, en utveckling som är drivande för den regionala säkerheten. Kinas ambitioner stöds av en allt starkare varvs- och försvarsindustri, men möter samtidigt motstånd då omgivande grannländer ser med oro på landets marina upprustning.

Indiens ambitioner inom regionen ökar stadigt, men flottan har inte varit högst prioriterad historiskt. På senare tid har ett skifte skett, men Indien har fortfarande en väldigt stor armé som behöver resurser. Indien har en betydande övningsverksamhet i flera delar av världen. Indien försöker balansera relationen med USA mot sina traditionella band till Ryssland. Materieförsörjningen är fortfarande beroende av import där merparten kommer från just Ryssland. Indien har blivit gradvis mer självförsörjande och har byggt ut sina marina stridskrafter, men begränsas av finansiering och industriell kapacitet.

Ryssland har ambitionen att fortsatt vara världens andra sjömakt och ser den Indopacifiska regionen som relativt välkomnade och en potentiell marknad. Rysslands agerande i regionen har gradvis stärkts och understöds av logistik och modernisering som till stor del sker genom uppgradering. Området har dock inte högsta prioritet för Ryssland, men är viktigt för Ryssland att knyta ihop dess östra och västra delar.

Japan utvecklar sina marina förmågor och stärker sitt agerande i regionen, men begränsas av sin konstitution och relativt blygsamma ekonomisk tillväxt. Den japanska marina ekonomiska zonen är dock störst i världen, vilket gör att Japan har stora behov av att behålla sjökontroll. Japan är ett tekniskt avancerat land, men försvarsindustrin begränsas av bristande erfarenhet av internationella samarbeten. Japan har hållit igång sin egen maritima försvarsindustri genom stadiga beställningar, vilket bland annat inneburit att ubåtar omsätts i snabb takt. Japans allians med USA är central för landets säkerhet och oron för ett starkare Kina driver den maritima hotbilden.

Utvecklingen i den Indopacifiska regionen är central för den globala säkerhetspolitiska dynamiken. Det är viktigt att förstå denna dynamik mot bakgrund av regionens ekonomiska betydelse, den skiftande maktbalans mot Asien och den ökade rivalitet mellan USA och Kina.

Seminariet hölls i Jupiter, via länk till Umeå och via Skype. Det var drygt 30 deltagare totalt på det intressanta seminariet.